

Wijers

worden uitgelegd, ik die niet in strijd vond met het voorgestane beleid.

De heer **Remkes** (VVD): Maar de Kamer kan bij de behandeling van de begroting constateren dat zij het met die uitleg en toelichting van de minister niet eens is. Het signaal dat de VVD-fractie geeft, is dat het te gek voor woorden is dat de discussie over kernenergie zo beëindigd wordt, met het besluit van de SEP om Dodewaard te sluiten, zonder dat er een nadere discussie volgt over de vraag hoe wij eventueel nog kunnen opstappen.

Minister **Wijers**: Er zijn een aantal tijdstippen waarop je die discussie kunt voeren. Je kunt die discussie voeren naar aanleiding van een voorgestelde wijziging van het Elektriciteitsplan. Je kunt die ook in het kader van de begroting voeren. Ik heb mij ook de vraag gesteld of wij genoeg doen om op een gegeven moment weer in te kunnen treden in dit soort activiteiten, als wij dat zouden willen. Mijn indruk is dat dit het geval is. Het grootste probleem zal zijn of er op zo'n moment mensen zijn die zo'n centrale kunnen bedienen. U moet zich wel realiseren dat dit geldt voor heel veel landen. Veel landen die in het verleden in nucleaire toepassingen stapten, hadden geen ervaring en kennis op dat gebied. De leveranciers van die apparatuur, die in het algemeen geen Nederlandse leveranciers zijn, hebben daar allerlei trainingsprogramma's bij. Mijn indruk is dat wij met dit programma – het is mager, maar er zijn zoveel dingen op mijn begroting mager – de kennis op niveau kunnen houden. Wij doen mee aan internationaal onderzoek, waardoor wij ons een oordeel kunnen vormen over de voortgang bij de twee grote problemen die spelen rond de toepassing van nucleaire technologie nu. Dat zijn het afvalprobleem en het veiligheidsvraagstuk. Op basis daarvan kunnen wij dan op een gegeven moment met argumenten beslissen of wij onze huidige positie houden of niet. En als je dan zou beslissen te gaan investeren, dan zit de industrie zo in elkaar dat die in staat is om bijna turn key dat soort projecten te leveren. Dat is de visie die ik daarover heb en ik wil daar graag op worden aangesproken.

De **voorzitter**: Ik verzoek mevrouw

Jorritsma om hetgeen zij nu bij interruptie zou willen vragen, in tweede termijn te vragen. Wij moeten proberen om om één uur de zaak rond te hebben.

Minister **Wijers**: Ik ga er nu in een noodvaart doorheen, voorzitter, want anders komt de staatssecretaris niet eens meer vóór de lunchpauze aan het woord.

De heren Langman en Kremers zijn druk bezig; het is in de eindfase van het proces. Ik ga er nu geen uitspraken over doen. Ik wil hier nog wel een keer benadrukken dat ik hen steun, en ook wil ik nog eens het belang benadrukken van zo'n grootschalig productiebedrijf. Dat moet er naar mijn overtuiging echt komen, willen wij de internationale concurrentie aankunnen.

Dan heeft mevrouw Jorritsma mijn visie gevraagd over privatiseringstendenzen. Ik kom daar, zoals aangegeven in de schriftelijke antwoorden, uitgebreider op terug. Ik wil er wel dit over zeggen; dat heb ik ook eerder gezegd. Ik zou in dezen buitengewoon bezorgd zijn in een situatie waarin er geen sprake is van marktwerking en waarin de toezichhoudende organen nog niet eens in de steigers staan, in die zin dat er privatiseringstendenzen zouden zijn op markten met monopolioïde karakteristieken. Dat zou het slechtste zijn dat wij kunnen krijgen in het kader van het proces van marktwerking in de elektriciteitssector. Eerst marktwerking en dan is er een discussie mogelijk over privatisering, en zeker niet andersom. Ik kom er uitgebreid op terug hoe ik daar handen en voeten aan wil geven. Ik zeg nu al: als het nodig is, zal ik met de juridische middelen mijn visie zoveel mogelijk proberen af te dwingen.

Voorzitter! Ik denk dat ik de andere vragen dan schriftelijk beantwoord.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat de staatssecretaris minstens een halfuur nodig heeft voor haar antwoord. Dat kan dus niet meer vóór het tijdstip van één uur. Derhalve schors ik nu de vergadering tot half twee.

De (algemene) beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.45 uur tot 13.30 uur geschorst.

Voorzitter: Deetman

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan voor de wijze van behandeling. Indien aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn binnengekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, de voor de week van 5, 6 en 7 november geplande begrotingsbehandeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid te verplaatsen naar de week van 3, 4 en 5 december, onder de aantekening dat eerst op 5 december met de behandeling zal worden begonnen. Dit omdat er de komende weken nog een aantal onderwerpen op de rol staan, waardoor de agenda iets zal kunnen uitlopen.

Om een ordelijke planning mogelijk te maken, stel ik voor, toe te voegen aan de agenda van de volgende week:

- het voorstel van wet van het lid Van Boxtel, houdende regels tot versterking van de rechtspositie van hen die een medische keuring ondergaan (Wet op de medische keuringen) (23259).

Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van 5, 6 en 7 november:

- het Rapport van de onderzoekscommissie CTSV (24653).

Het gaat daarbij om een voortgezet en afrondend debat met de commissie.

Ik stel voor, in die week te komen tot de gezamenlijke behandeling van de zogenoemde PEMBA-wetsvoorstellen:

- het wetsvoorstel Verzekering tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en een uitkeringsregeling in verband met bevalling voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren en meewerkende echtgenoten (Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen) (24758);
- het wetsvoorstel Voorziening tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid voor

Voorzitter

jonggehandicapten (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) (24760);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en enkele andere wetten in verband met premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) (24698);
- het wetsvoorstel Overgangs- en invoeringsrecht voor de totstandkoming van de Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Invoeringswet nieuwe en gewijzigde arbeidsongeschiktheidsregelingen) (24776).

Indien de voorbereiding niet zal zijn voltooid, moet ervan uitgegaan worden, dat een tijdige behandeling zoals die gewenst wordt, niet zal kunnen plaatsvinden.

Ik stel voor, te behandelen in de week van 12, 13 en 14 november:

1. de gezamenlijke behandeling van:
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1997 (25000-V);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 1995 (slotwet) (24849);

hierbij is tevens aan de orde:
- de Financiële verantwoording van het ministerie van Buitenlandse Zaken over het jaar 1995 (24844, nr. 7);

2. de gezamenlijke behandeling van:
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1997 (25000-X);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1995 (slotwet) (24855);

hierbij is tevens aan de orde:
- de Financiële verantwoording van het ministerie van Defensie over het jaar 1995 (24844, nr. 13).

Ik stel verder voor, in die week te behandelen:

- het wetsvoorstel Wijziging van bepalingen van verschillende wetten in verband met de erkenning van de vrijheid van levensovertuiging als grondrecht (24614).

Ten slotte stel ik voor, aanstaande dinsdag, 29 oktober, te stemmen over de moties voorgesteld tijdens de Algemene financiële beschouwingen en de begrotingsbehandeling Financiën, alsmede over de moties, ingediend tijdens het afrondend tweeminutendebat over het tabaksontmoedigingsbeleid.

De reden is, dat de brief waar de heer Rosenmöller om heeft gevraagd, gisteren in de loop van de dag de Kamer heeft bereikt. Voorzover ik kan overzien, is er derhalve geen beletsel om tot stemming over te gaan.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Biesheuvel.

De heer **Biesheuvel** (CDA): Ik begrijp dat de behandeling van het initiatiefvoorstel-Van Boxtel vervroegd is. Voorzover ik mij herinner, was de afspraak dat het initiatiefwetsvoorstel-Van Boxtel gevoegd zou worden bij de behandeling van de PEMBA-wetsvoorstellen. Hoe verhoudt zich die afspraak tot het voorstel om volgende week al het initiatiefwetsvoorstel te behandelen?

De **voorzitter**: Gistermiddag en -avond heb ik tot drie keer toe gecheckt wat de situatie is en mijn informatie is anders dan de uwe. Mij is namelijk gebleken dat de behandelingen achtereenvolgend zouden plaatsvinden. De volgorde zou er daarbij niet toe doen. Wel zouden de stemmingen tegelijk plaatsvinden. Dat is mij althans gemeld. Lettend op de wijze waarop procedures bij de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de beschouwingen worden betrokken, heb ik veiligheidshalve dit onderdeel niet drie, maar vier keer gecheckt. Als mijn conclusie niet juist is, verneem ik dat thans graag, maar ik zie nu iedereen instemmend knikken. Laten wij daarom blijven bij mijn conclusie. Nu hebben we namelijk een mooie procedure en ik

sluit zelf niet uit dat deze procedure iedereen met vreugde vervult.

Het woord is aan de heer Van der Burg.

De heer **Van der Burg** (CDA): Voorzitter! Als voorzitter van de vaste commissie voor Justitie vraag ik de aandacht voor het volgende.

Gisteravond bereikte ons een brief van de minister van Justitie, gedateerd 22 oktober 1996, met daarin de volgende passage: "Gelet op de thans ontstane discussie hecht ik er echter aan uw Kamer bij afzonderlijke brief nader in te lichten over deze verschillen en in verband daarmee nader in te gaan op de verschillende invalshoeken van waaruit beide onderzoeken plaatsvonden." Tot zover de brief.

Teneinde het plan van aanpak met de bijlage Personele aspecten op het openbaar ministerie, vruchtbaar te kunnen bespreken, hecht ik eraan namens de vaste commissie voor Justitie in alle duidelijkheid het volgende te stellen. De vaste commissie voor Justitie vraagt om een brief van de minister van Justitie waarin zij namens het kabinet alle relevante informatie uit de desbetreffende personeelsdossiers van de betrokken leden van het openbaar ministerie op zakelijke wijze weergeeft, opdat een debat mogelijk wordt over de verhouding tussen de beoordeling van het rapport-Ficq inzake het functioneren van de leden van het openbaar ministerie enerzijds en het rapport van de enquêtecommissie-Van Traa en het rijksrechercherapport anderzijds. De vaste commissie voor Justitie vraagt de minister van Justitie de Kamer een dergelijke brief aanstaande maandag 28 oktober 1996 voor 12.00 uur te doen toekomen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar de minister van Justitie. Dit betekent in feite het opnieuw vastleggen van een verzoek dat al enkele keren is gedaan. Ik hoop dat wat ons voor ogen staat lukt, ook met het oog op het voornemen om het schema van wetsvoorstellen dat deze Kamer mede op verzoek van het kabinet moet behandelen, te kunnen uitvoeren. Deze opmerking komt overigens in het deel van het stenogram dat zal worden doorgeleid.

Voorzitter

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rabbae.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Uit kringen van rechtshulpverenigingen bereiken ons signalen dat de toegang tot de rechtsbijstand nog steeds moeilijk is voor sommige inkomensgroepen. Dit zou ook blijken uit het inmiddels afgerond onderzoek van het Wetenschappelijk onderzoek- en documentatiecentrum van het ministerie van Justitie. Voorzitter! Graag wil ik via u de staatssecretaris van Justitie om een reactie vragen, met name op het onderzoeksrapport van het WODC. Haar reactie wil ik betrekken bij de behandeling van de begroting van Justitie begin november.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Oven.

De heer **Van Oven** (PvdA): Blijkens een persbericht heeft de minister van justitie van Aruba gisteren uitslatingen gedaan over het rapport van de commissie-De Ruiter. Hij heeft de gevolgtrekkingen van het rapport onbegrijpelijk genoemd en gezegd dat er geen enkele reden is voor ontslag van de politietop. Volgens hem staat het rapport bol van de tegenstrijdigheden. Hij deed die uitspraak op het ogenblik waarop de minister, belast met Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken tijdens de begrotingsbehandeling gistermiddag in deze Kamer namens de regering verklaarde dat hij vasthield aan de interpretatie van de brief van 11 oktober van de regering van Aruba. Daarin werd gezegd dat het rapport van de commissie-De Ruiter een uitgestoken hand inhield.

Dit is de tweede keer dat het rapport door een individuele minister van het kabinet-Eman onderuit wordt geschoffeld. Dinsdag stemmen wij over een motie die ik samen mijn collegae Te Veldhuis en Scheltema-de Nie heb ingediend. Die motie gaat over de uitvoering van het rapport van de commissie-De

Ruiter. Ik wil de regering nu om een reactie vragen op de uitslatingen van minister Vos. Zo mogelijk zal dat antwoord moeten binnenkomen voordat wij op dinsdag over de motie over de uitvoering van het rapport van de commissie-De Ruiter gaan stemmen.

De heer **Te Veldhuis** (VVD): Voorzitter! Kunnen wij aan dit verzoek om een reactie van de regering misschien toevoegen hoe wij de verschillende geluiden moeten interpreteren? Minister-president Eman geeft een andere uitleg dan de Nederlandse regering. Een van de ministers van Aruba heeft in verband met het rapport-De Ruiter zelfs gesproken over "riooljournalistiek". De gevolmachtigd minister Croes komt weer met andere geluiden: hij vraagt inderdaad om met een schone lei te beginnen. Het lijkt ons met de heer Van Oven verstandig om vóór dinsdag aanstaande duidelijkheid te hebben over wat wij van de Arubaanse regering hebben te verwachten op dit punt.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Voorzitter! Ik steun het voorstel van collega Van Oven met de aanvulling die door collega Te Veldhuis is gegeven.

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Voorzitter! Hoewel ik gisteren een wat andere toonzetting bij dit vraagstuk had dan de heer Van Oven, zou ik hem op dit punt volledig willen bijvallen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Mocht de brief aanleiding geven tot een afzonderlijk debat, dan wil ik dat graag tijdig vernemen in verband met de vraag of de stemming al dan niet kan doorgaan.

Het woord is aan de heer Hendriks.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Afgelopen dinsdag heb ik via u een herhaald verzoek gedaan om de brief van de minister van Financiën met spoed toe te zenden. Die heb ik gisteren gekregen. Ik dank u voor de bemiddeling. Wat mij betreft, kan de

stemming over de begroting Financiën nu plaatsvinden.

De **voorzitter**: Dank voor deze mededeling. Wij hadden overigens besloten om de stemming over de begroting van Financiën te doen plaatsvinden rond de stemmingen over de begroting van Verkeer en Waterstaat. Ik heb zo-even niet voorgesteld om dinsdag over de begroting te stemmen, maar over de moties. Ik meen dat ik door zo te handelen voldoe aan de wens die breed leeft. Er is dan ook straks geen beletsel meer om over een aantal weken over de begroting van Financiën te stemmen.

Aan de orde is de voorzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 1997 (25000-XIII);**

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1997 (25000-E);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 1995 (slotwet) (24858);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1995 (slotwet) (24866);**

- **Financiële verantwoording van het ministerie van Economische Zaken over het jaar 1995 (24844, nr. 16).**

De (algemene) beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **Van Dok-van Weele**: Voorzitter! Er is een opmerking gemaakt over de hoeveelheid post die de Tweede Kamer de laatste tijd ontvangt. Dat is juist. In de afgelopen tijd zijn er nogal wat notities naar u toegestuurd, overigens voor een deel op uw verzoek. Ik spreek dan uiteraard over de consumentennotitie die u